

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
Імені Володимира Гнатюка

Кафедра образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедру

_____ М.Й.Маркович

“25” серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА ІНШІ ПРАВА
(фотомистецтво)**

Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
Галузь знань	<u>02 Культура та мистецтво</u> (шифр і назва галузі знань)
Спеціальність	<u>021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво</u> (код і найменування спеціальності)
Освітня програма	<u>Фотомистецтво та візуальні практики</u> (найменування освітньої програми)
Мова навчання	<u>українська</u>

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Авторське право та суміжні права» для студентів освітньої програми «Фотомистецтво та візуальні практики» спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» 2025 року вступу.

Розробники:

Борисов В.В. – професор кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання Тернопільського національного університету імені Володимира Гнатюка

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання

Протокол №1 від “25” серпня 2025 року

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва,
дизайну та методики їх навчання

_____ Марія МАРКОВИЧ

1. Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	Фотомистецтво та візуальні практики
2	Спеціальність	021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво
3	Галузь знань	02 Культура і мистецтво
4	Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський)
5	Статус дисципліни	Обов'язкова
6	Мова навчання	Українська
7	Курс	4
8	Семестр	1
9	Кількість змістових модулів	3
10	Форма підсумкового контролю	Залік
11	ІНДЗ	-
12	Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	3
13	Загальна кількість годин	90
14	Аудиторні заняття (год.)	30
15	Лекції (год.)	10
16	Лабораторні заняття (год.)	20
17	Самостійна робота студента (год.)	60

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

-33 % до 67 %

2. Мета навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Авторське право та інші права» ставить за мету поглиблене засвоєння студентами комплексу знань з права інтелектуальної власності, зокрема регулювання відносин, які виникають у процесі створення, використання, регулювання та охорони об'єктів інтелектуальної власності в Україні, законодавства у сфері інтелектуальної власності, класифікації об'єктів права інтелектуальної власності, строків чинності майнових прав, договірних способів розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.

3. Компетентності та результати навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни «Авторське право та інші права» передбачено формування у здобувачів вищої освіти таких *компетентностей*:

загальних:

ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 18. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

фахових:

ФК 09. Здатність здійснювати ділову комунікацію.

ФК 15. Вміння опрацювати фахову літературу, узагальнювати та аналізувати аудіовізуальний матеріал, формувати наукові теми та розуміти подальші перспективи.

ОК забезпечує досягнення здобувачами таких *результатів навчання*:

ПРН 10. Оформлювати виробничу документацію (заявка, календарно постановочний план, кошторис тощо).

ПРН 12. Розуміти фінансово-адміністративні принципи організації мистецьких заходів, діяльності виробничих колективів, та закладів аудіовізуальної сфери.

ПРН 15. Вміти спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

ПРН 18. Приймати ефективні рішення на основі релевантних даних із застосуванням сучасних методів і засобів прийняття рішень, у тому числі

багатокритеріальних рішень в умовах невизначеності, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та та будь-яких інших проявів недоброчесності.

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

Тема 1. Національне і міжнародне законодавство у сфері інтелектуальної власності.

Національне законодавство в сфері інтелектуальної власності. Ієрархія нормативно-правових актів. Всесвітня конвенція про авторське право. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів. Застосування міжнародних договорів, які визнані частиною законодавства України.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ОБ'ЄКТИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В РЕКЛАМІ

Тема 2. Об'єкти авторського права.

Перша і друга вимоги авторсько-правової охорони. Особливості авторського права. Види об'єктів авторського права, що використовуються в рекламі. Персонажі в рекламі. Зображення фізичної особи в рекламі. Обмеження авторського права.

Тема 3. Об'єкти суміжних прав і засоби індивідуалізації.

Обмеження суміжних прав. Засоби індивідуалізації (торговельні марки; комерційні (фірмові) найменування; географічні походження товарів). Промислові зразки. Терміни охорони об'єктів права інтелектуальної власності. Знаки охорони об'єктів права інтелектуальної власності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 4. Суб'єкти права інтелектуальної власності.

Прості громадяни- суб'єкти права інтелектуальної власності. Творці: автори і виконавці. Підприємці- суб'єкти права інтелектуальної власності. Юридичні особи. Спадкоємці.

Тема 5. Майнові та немайнові права інтелектуальної власності.

Виникнення права інтелектуальної власності. Майнові права інтелектуальної власності. Немайнові права суб'єктів права інтелектуальної власності. Права інтелектуальної власності на об'єкти, створені найманими

працівниками. Права та твори, створені на замовлення. Права на промислові зразки, створені за договором цивільно-правового характеру.

4.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ						
Тема 1. Національне і міжнародне законодавство у сфері інтелектуальної власності.	16	2	4	-	-	10
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	<i>16</i>	<i>2</i>	<i>4</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>10</i>
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ. ОБ'ЄКТИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В РЕКЛАМІ						
Тема 2. Об'єкти авторського права.	18	2	6	-	-	10
Тема 3. Об'єкти суміжних прав і засоби індивідуалізації	20	2	8	-	-	10
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>38</i>	<i>4</i>	<i>14</i>			<i>20</i>
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІІ. ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ						
Тема 4. Суб'єкти права інтелектуальної власності.	16	2				14
Тема 5. Майнові та немайнові права інтелектуальної власності	20	2	2			16
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	<i>36</i>	<i>4</i>	<i>2</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>30</i>
Всього годин	90	10	20	-	-	60

4.3. Теми лекційних занять

№ з/п	Короткий опис лекції	кількість годин
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ		

1	Тема 1. Національне і міжнародне законодавство у сфері інтелектуальної власності.	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ОБ'ЄКТИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В РЕКЛАМІ		
2	Тема 2. Об'єкти авторського права.	2
3	Тема 3. Об'єкти суміжних прав і засоби індивідуалізації	2
4	Тема 4. Суб'єкти права інтелектуальної власності.	2
5	Тема 5. Майнові та немайнові права інтелектуальної власності.	2
	Всього годин	10

4.4. Теми практичних робіт

№ з/п	Назва теми	кількість годин
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ		
1	Практична робота 1. Аналіз ієрархії нормативно-правових актів Мета: навчити студентів орієнтуватися у системі національного законодавства з ІВ. Викладач дає перелік документів (Конституція України, Цивільний кодекс, Закон «Про авторське право і суміжні права», підзаконні акти). Студенти складають схему-«піраміду» правових актів. Коротке пояснення ролі кожного документа для дизайнера. Очікуваний результат: студент вміє класифікувати НПА та бачить їх взаємозв'язок. Форма контролю: презентація схеми + усний коментар.	2
2	Практична робота 2. Порівняльний аналіз міжнародних конвенцій Мета: ознайомити студентів із ключовими міжнародними договорами.	2

	Студенти отримують текстові витяги з Бернської і Всесвітньої конвенцій. У групах складають таблицю «Подібності та відмінності». Обговорення, як це впливає на створення рекламних проєктів. Очікуваний результат: студент розуміє міжнародний контекст захисту ІВ. Форма контролю: групова таблиця + захист висновків.	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ОБ'ЄКТИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В РЕКЛАМІ		
3	Практична робота 3. Визначення об'єктів авторського права Мета: навчити розпізнавати, які твори підпадають під охорону. Викладач демонструє добірку матеріалів (логотип, постер, фото, рекламний ролик). Студенти визначають, чи охороняється кожен приклад. Пояснення вибору. Очікуваний результат: студент уміє відрізнити охоронюваний об'єкт від неохоронюваного. Форма контролю: письмовий аналіз прикладів.	2
4	Практична робота 4 «Колаж із врахуванням прав інтелектуальної власності» Мета: сформувати навички правомірного використання зображень і фото у творчих проєктах. Викладач надає добірку зображень із різним правовим статусом (безкоштовні з відкритих бібліотек, стокові з умовними ліцензіями, авторські роботи). Студенти створюють рекламний колаж (на тему «Новий продукт/подія»). Кожен студент пише пояснення: які матеріали він використав, чому їх можна застосувати без порушення прав. Очікуваний результат: студент уміє створити колаж і підібрати правомірні візуальні елементи. Форма контролю: колаж + звіт про правовий статус використаних зображень.	2
5	Практична робота 5 «Рекламний плакат і інтелектуальна власність»	2

	Мета: навчити студентів інтегрувати творчі й правові знання у повноцінному дизайн-проекті. Студенти отримують завдання: створити рекламний плакат для вигаданої компанії (наприклад, екологічна косметика, кав'ярня, фестиваль). У плакаті мають бути використані: авторський або ліцензійний шрифт; колаж чи оригінальна ілюстрація; логотип (як ТМ). Студент оформлює правову пояснювальну записку, де зазначає: які елементи охороняються авторським правом; які права належать автору; як можна захистити плакат (авторське право, ТМ, промисловий зразок). Очікуваний результат: студент створює професійний рекламний плакат і розуміє його правовий захист. Форма контролю: презентація (готовий плакат + пояснювальна записка).	
6	Практична робота 6. «Редизайн і правові ризики» Мета: показати студентам правові проблеми використання чужого дизайну. Викладач надає відомий рекламний плакат. Студенти виконують редизайн (змінюючи шрифт, колір, фото тощо). Пояснюють, чи є їхня робота похідним твором і які правові наслідки виникають. Очікуваний результат: студент розуміє, що таке похідний твір і які права потрібно враховувати. Форма контролю: редизайн-плакат + письмовий аналіз.	2
7	Практична робота 7. «AI-плакат: автор чи інструмент?» Мета: навчити студентів аналізувати правовий статус рекламних плакатів, створених із залученням ШІ. Студенти генерують рекламний плакат у ШІ (наприклад, для вигаданого екологічного бренду). Виконують мінімальне доопрацювання у графічному редакторі (шрифти, кольори, композиція). Складають правовий коментар: чи є плакат об'єктом авторського права; кому належать права — дизайнеру чи нікому; які ризики виникають при комерційному використанні.	2

	Очікуваний результат: студент уміє відрізнити твір, створений людиною, від твору, згенерованого ШІ без творчого внеску. Форма контролю: готовий плакат + письмовий правовий аналіз (1–2 с.).	
8	Практична робота 8. «Юридичний аудит AI-дизайну» Мета: навчити студентів проводити аудит згенерованих робіт з позицій авторського права. Викладач надає набір зображень (постери, логотипи, ілюстрації), створених ШІ. Студенти визначають: які з них можуть бути охоронюваними творами; які ні і чому; які ризики комерційного використання. Обговорення у групах. Очікуваний результат: студент здатний оцінити правовий статус чужих AI-дизайнів і зробити рекомендації. Форма контролю: письмовий правовий аудит (таблиця з поясненням).	2
9	Практична робота 9. Аналіз обмежень авторського права Мета: сформувати вміння критично оцінювати приклади використання чужих творів. Викладач показує фрагменти реклами з використанням відомих зображень. Обговорення кейсів. Студенти визначають правомірність цього використання. Аргументування з посиланням на законодавство. Очікуваний результат: студент розуміє межі «fair use». Форма контролю: тест, інтелект-карта за результатами обговорення.	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ		
10	Практична робота 10. Майнові та немайнові права дизайнера Мета: закріпити поняття майнових і немайнових прав. Студенти складають таблицю з прикладами майнових/немайнових прав. Обговорюють різницю. Пояснюють, як ці права реалізуються у рекламі.	2

	Очікуваний результат: студент знає структуру прав і вміє застосовувати їх на практиці. Форма контролю: таблиця; презентація.	
	Всього годин	20

4.5. Самостійна робота

Самостійна робота студентів передбачає: підготовку студентів до лекційних і практичних занять, завершення процедури оформлення заявки на реєстрацію об'єкта інтелектуальної власності.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Національне і міжнародне законодавство у сфері ІВ (10 год.) • Завдання 1. Підготувати таблицю-порівняння: «Ієрархія нормативно-правових актів у сфері ІВ в Україні». • Завдання 2. Скласти схему основних міжнародних конвенцій (Бернська, Всесвітня, Паризька) з акцентом на те, що вони регулюють для дизайнерів. • Завдання 3. Написати есе (2–3 с.): «Проблеми імплементації міжнародних договорів у сфері ІВ в Україні». • Форма контролю: презентація таблиці та схеми; короткий конспект-есе.	12
2	Тема 2. Об'єкти авторського права • Завдання 1. Підготувати добірку рекламних матеріалів і визначити, які елементи в них є об'єктами авторського права. • Завдання 2. Розробити приклади випадків використання зображення фізичної особи в рекламі: законний і незаконний. • Завдання 3. Міні-дослідження: «Особливості правової охорони персонажів у рекламі» (1–2 с.).	12
3	Тема 3. Об'єкти суміжних прав і засоби індивідуалізації (8 год.) • Завдання 1. Скласти таблицю «Засоби індивідуалізації у рекламі та графічному дизайні: визначення, приклади,	12

	термін охорони». • Завдання 2. Підібрати приклади промислових зразків у дизайні (з баз даних Укрпатенту чи WIPO) та зробити короткий опис (що охороняється, як використовується). • Завдання 3. Підготувати добірку знаків охорони ІВ (©, ТМ, ®, ®) з поясненням умов застосування.	
4	Тема 4. Суб'єкти права ІВ. • Завдання 1. Скласти схему: «Суб'єкти права ІВ у сфері дизайну: фізичні особи, юридичні особи, підприємці, спадкоємці». • Завдання 2. Підготувати міні-есе (1 стор.): «Роль спадкоємців у збереженні прав на твори мистецтва та дизайн». • Завдання 3. Аналітична робота: розглянути реальний приклад судової справи в Україні чи світі щодо авторського права у дизайні (зробити короткий огляд).	12
5	Тема 5. Майнові та немайнові права ІВ (10 год.) • Завдання 1. Підготувати приклади договорів у сфері ІВ (ліцензійний договір, договір про створення твору на замовлення) та проаналізувати їх ключові пункти. • Завдання 2. Скласти порівняльну таблицю: «Майнові права vs немайнові права автора». • Завдання 3. Кейс-аналіз: студент отримує завдання визначити, кому належать права на твір, створений найманим працівником у студії дизайну. • Завдання 4. Підготувати аналітичну записку: «АІ-дизайн і права ІВ: сучасні тенденції» (2–3 с.).	12
	Всього годин	60

4.6. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

1. Створення «Карти міжнародних договорів у сфері ІВ» з візуалізацією, які з них безпосередньо стосуються графічного дизайну.
2. Порівняльний аналіз (у вигляді інфографіки): «Українське законодавство vs міжнародні конвенції у сфері ІВ».

5. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Теми навчальної дисципліни розкриваються шляхом лекційних, практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи. Самостійна робота спрямована на

опанування теоретичною складовою навчальної дисципліни та завершення процедури оформлення заявки на реєстрацію об'єкта інтелектуальної власності. Зміст самостійної роботи також містить пошук додаткової інформації та її аналіз. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: опитування, усні відповіді, презентації результатів аналізу, виконання завдань практичних робіт, презентації результатів виконаних завдань, залік. Методи навчання: словесні методи: розповідь, бесіда, пояснення, аналіз ситуацій, метод кейсів; наочні методи – ілюстрація, демонстрація; практичні методи: виконання завдань.

6. Форми контролю

Відповідно до Положення про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, основними видами внутрішнього контролю є поточний, проміжний (модульний) та підсумковий (семестровий) контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу та сформованості в нього практичних умінь і навичок з окремих тем, завдань, винесених на самостійну роботу. Поточний контроль проводиться під час навчальних занять у формах усного контролю, захисту практичних робіт, оцінювання підготовлених повідомлень (презентацій).

Проміжний (модульний) контроль проводиться після вивчення змістового модуля навчальної дисципліни (вираховується на основі суми балів, отриманих за виконання всіх видів робіт, передбачених змістовим модулем).

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання після вивчення навчальної дисципліни. Формою підсумкового контролю є залік у вигляді підготовки персонального портфоліо, що відображає практичні здобутки (ескізи, шрифти, логотипи, брендбуки тощо) і фіксує правову складову (ідентифіковано об'єкти авторського права, суміжних прав і засобів індивідуалізації у своїх роботах, оформлені авторські договори чи ліцензії (макети документів), аргументовано пояснено вибір правової охорони).

7. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання. Політика оцінювання.

З детальною структурою розподілу балів за темами та видами поточного контролю знань з навчальної дисципліни викладач ознайомлює здобувачів на початку семестру.

Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів під час опитувань виставляється за такими критеріями: за повну і ґрунтовну відповідь на задане запитання з теми заняття; при виконанні завдань: за запропонований коректний алгоритм (послідовність) вирішення завдання; за розуміння теоретичних основ проблеми, поставленої в завданні.

Кожне завдання практичної роботи, виконане під час очного навчання, оцінюється за чотирма критеріями.

Критерій перший: процес (25% від загальної оцінки). Ви були присутніми на заняттях, готувались і брали участь в обговореннях, докладали зусилля до виконання завдань.

Критерій другий: розуміння (25% від загальної оцінки). Ви вирішили поставлене перед вами завдання ідентифікації об'єктів цивільних прав і об'єктів права інтелектуальної власності. Розумієте момент виникнення права інтелектуальної власності в первинних суб'єктах.

Критерій третій: виконання (25% від загальної оцінки). Ви виконали оформлення заявки на реєстрацію авторських прав і створили персональне портфоліо, що відображає практичні здобутки (ескізи, шрифти, логотипи, брендбуки тощо).

Критерій четвертий: критика (25% від загальної оцінки). Ви виконали оформлення заявки на реєстрацію авторських прав і створили персональне портфоліо, що відображає практичні здобутки (ескізи, шрифти, логотипи, брендбуки тощо) і фіксує правову складову (ідентифіковано об'єкти авторського права, суміжних прав і засобів індивідуалізації у своїх роботах, оформлені авторські договори чи ліцензії (макети документів), аргументовано пояснено вибір правової охорони). Цей критерій також стосується зовнішньої оцінки вашої роботи (викладач та кафедра образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання). Оцінюється, наскільки ви змогли досягти результату при виконанні завдання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Порушення норм авторського права, візуальний плагіат, запозичення ідей без належних посилань на них заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати під час підготовки і виконання практичних завдань у процесі заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись у онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					Підсумковий контроль (залік)	Сума
Змістовний модуль 1	Змістовний модуль 2		Змістовний модуль 3			
Оцінка МК – 16	Оцінка МК – 32		Оцінка МК – 42		10	100
T1	T2	T3	T4	T5		
16	16	16	20	22		

Відповідно до Положення про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, результати складання дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою і переводяться у 5-бальну (2-рівневу) шкалу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
64-74	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення з навчальної дисципліни залежить від вибору студентів і обумовлюється особливостями виконуваних проектів (кейсів).

9. Рекомендована література

1. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 р. No 2811-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855>

2. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 року: Конвенція від 06.09.1952 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052
3. Коноваленко В. Інтелектуальна власність в рекламі, фірмовому стилі підприємства і дизайні продукту (упаковки). Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. 400 с.

Додаткова література

1. Інтелектуальна власність та патентознавство: підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/f10814f3-44d4-4558-b79b-b763120e293a/content>
2. Христинченко Н. П. Охорона інтелектуальної власності в Україні: цивільно-правовий вимір. Правовий часопис Донбасу. 2024. No2(4). С. 52–56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2523-4269-2022-81-4-2-52-56>
3. Borysova S. Borrowing in Visual Art Works: Aspects of Attitude Formation in the Educational Environment. Culture and Arts in the Modern World. 2023. No1. P. 90–99. DOI: <https://doi.org/10.31866/2410-1915.24.2023.287664>

10. Інформаційні інтернет-ресурси.

1. Основи авторського права в креативних індустріях. Creative Practice. 2025. URL: <https://cases.media/en/learning/course/copyright/about>